

מה עניין שמיטה לספר תורת הכהנים?

פרשתנו פותחת בנושא השמיטה, בה מתגלה קדושת הארץ. קדושת השבת, המתגלה במימד המקום, חושפת את מהותה האלוקית של הארץ הקדושה בה מתגלה קדושה ברגבי עפרה.

יש לחקור ולהבין מדוע פרשה זו נאמרה בספר ויקרא, ספר תורת הכהנים? האדמו"ר מאיז'ביצא, בעל הספר בית יעקב דן בסוגיא זו בפרשתנו (אות ט') ונביא את הסברו (אגב ביאור והרחבה):

"העניין בזה כי כל ספר תורת כהנים יוצא מהקמת המשכן, ומזה בא כל הזיווגים לחבר עלמא תתאה בעלמא עילאה (בכח המשכן קיימת אפשרות לחבר בין העולם העליון לתחתון, ובכך להוריד שפע לעולם), כי מצוות בית הוא להראות שכל ההפכים נכללים בחיבור אחד, לראות שהכל מהשי"ת (הבית, המשכן, מאחד בתוכו את כל קצוות הבריאה, הוא מקשר את כל הבריאה לשורשה ובכך מתגלה כי כל הבריאה הינה כוח אחד אחדותי שיונק מהשי"ת) ... וזה הוא עניין כל סדר תורת כהנים, אשר מדבר זה הוא פירוד, ומדבר זה יהיה חיים, וביותר בפרשת קדושים שהוא מדבר מזיווג ממש, כי זה הוא כוונת הבית שרומז לצמצם את עצמו בכל ההתפשטות, והיינו כי אף בהנאת עולם הזה יזכור בהקדושה ... (ספר ויקרא מלמדנו את דרך הקדושה, אילו דברים מחברים את האדם לקונו, ואילו מפרידים, ובפרט פרשת קדושים העוסקת אף בנושאי העריות. זהו המושג של בית, המלמד את האדם לצמצם עצמו ממותרות העולם הזה, ולהיות מחובר לקדושה ובשורשו הוא המקדש שהינו הבית הכללי של עם ישראל)

ורק עיקר היחוד הוא בהקרבת שלמים, שיש בהם לגבוה ולכהן ולבעלים, והיינו כי בכל התפשטותו שם יהיה הצמצום ... (בקרבת שלמים קיימת שלימות, שכן יש בו חלק הן למזבח, הן לכהנים והן לבעלים, שזהו כוח הצמצום – כל אחד נותן מחלקו לזולת)

ולזה נאמר זה הפרשה (של השמיטה) בתורת כהנים, כי במצוות כהנים רואים מפורש אשר עיקר רצון השי"ת בהמצוות הוא רק בהרצון והחשק אשר יש לאדם במצווה, כי ראינו אשר הכהן אשר יש לו רק מחשבה פסולה אזי מפסיל הקרבן, כי העיקר רק הכוונה מהמצווה, אשר מזה ניתן כוח לכל העולמות ... (מכאן מבואר מדוע מצוות השמיטה מופיעה בספר ויקרא, שכן ממצוות הכהנים אנו למדים כי עיקר העניין של המצווה הוא הרצון והכוונה, שכן שבקרבות מחשבה פוסלת, והרי הקרבנות הם הנותנים כוח וחיות לכלל הבריאה)

ולאשר כי תורת כהנים יוצא מהמשכן כנ"ל, לזה נאמר בסוף התורת כהנים פרשת שמיטה, בכדי לקשר בדברי תורה, כדאיתא בזה"ק "עשרה מאמרות למעשה בראשית, עשרה מאמרות למעשה המשכן, ועשרה מאמרות למתן תורה". (אם כן כיוון שכל ענייני הקרבנות מקורם במעשה המשכן, באה התורה ללמדנו עניין כללי, הקושר בין מעשה המשכן לבין כלל הבריאה והוא מצוות השמיטה)

ובזו הפרשה (פרשת בהר) נאמר מפורש אשר כוח המצוות פועלים בעולם ג"כ, כי אחר פרשת שמיטה נאמר "וציויתי את ברכתי לכם". כי שמיטה רומז שהאדם מצמצם עצמו בשורש בכלל, שעל זה רומז שביתת הארץ, כי הכל היה מן העפר ועי"ז נקבע בו בשורשו אור התמצית מכל המצוות, ושכן יסכימו כל שורשי ויסודי הבריאה להשפיע ברכה בזה העולם". (לאחר פרשת השמיטה נאמר הפסוק "וציויתי את

המקדש בפרשה

הרב מנחם מקובר

הפר

ברכתי לכם", שמשמעותו היא כי מצוות השמיטה גורמת לשפע ברכה. מבאר האדמו"ר כי בשמיטה יש רמז כללי לעבודת האדם בקניין הקדושה – כשאדם מצמצם עצמו כשהוא מקיים מצוות שמיטה, אזי רמז בכך הוא לברכה שחלה בעפר הארץ שמשמעותו היא חזרה לשורש. באופן זה האדם נוחל את יסוד הקדושה בשורשו, שכן כשאדם מבטל עצמו לבחינת העפר הוא זוכה לקבל השפעה מכלל כוחות הבריאה).

דהיינו: מצוות השמיטה באה ללמדנו את יסוד גילוי הקדושה בבריאה. המשכן והקרבת עניינם עבודת הקודש, העלאת העולם ודיבוקו בשורשו העליון. אולם מצוות השמיטה עניינה גילוי הקודש במציאות העולם התחתונה והשפלה ביותר, בבחינת הארציות וכוח העפר. כשם שבקרבתנו כוח המחשבה מלמדנו על כוח הכוונה שבמצוות, הרי שבמצוות השמיטה כוח זה מגלה את ביטולו של האדם לקונו. הוא מלמדנו על כוחו של הצמצום בפעולות עולם הזה, וכיצד התבטלותו של האדם לבוראו מגלה את הברכה הכללית בעולם.

דומני שלרעיון נפלא זה של בעל הבית יעקב אפשר להוסיף מימד נוסף. עניינה של שנת השמיטה הינו גילוי קדושת הארץ, וזאת מכוח השביתה. כשם שהקרבתנו שעל המזבח היו יוצרים התכללות של כלל המציאות, ועליית הדומם הצומח והחי למדרגת ובחינת ריח ניחוח, כך בשנה השביעית מכוח השביתה עולה הארץ מבחינת דומם לבחינת קודש.

באופן נוסף: במשכן ובמקדש מתגלה קדושת המקום, ובשנה השביעית קדושה זו מתפשטת ומתגלה בכל ארץ ישראל כולה! זו בחינת הארה, שמכוחה בשנה זו ארץ ישראל כולה במדרגת קודש לד', ולכן כל מלאכה אסורה בה. המושג של "אדמת קודש" הקיים במקדש, מאציל מהארתו לכלל ארץ ישראל בשנת השמיטה.

יהי רצון שנזכה במהרה לגילוי הקדושה בשלימות, בבניין המקדש ובגאולה השלימה.

